

«Η κυρίαρχη ψυχιατρική δολοφονεί...»

*«Έκτωρ, χιλιάδες πέρασαν τα χρόνια από το χαμό σου...
Έκτωρ που τρέχει η ψυχή σου, σε ποιες χαράδες χάνεται;
Πού είναι η Ανδρομάχη σου, πού είναι το παιδί σου;»*

Ποίημα έγκλειστου στο ΨΝΑ, Δαφνί

Σήμερα είμαστε εδώ για να μην συνηθίσουμε τη βαρβαρότητα. Γιατί δεν ξεχάμε τους «αόρατους» θανάτους και τις ακόμα πιο «αόρατες» συνθήκες που τους δημιούργησαν.

Βλέπουμε και νιώθουμε γύρω μας την πολιτική και οικονομική κυριαρχία να επιτίθεται σε όλους τους τομείς αναπαραγωγής των κατώτερων τάξεων. Με όχημα τα μνημόνια, κεφάλαιο και κράτος απαξιώνουν και καταργούν ό,τι αφορά τον άμεσο ή τον έμμεσο κοινωνικό μισθό μας και τα μέσα διαβίωσής μας. Γνωρίζουμε ότι οι συνέπειες στην υγεία και ειδικότερα στην ψυχική είναι συντριπτικές.

Για το άμεσο μέλλον, στα πλαίσια αυτής της επίθεσης, και πέρα από την αλόγιστη χρήση του βασανιστηρίου των μηχανικών καθηλώσεων, η κυρίαρχη ψυχιατρική κοινότητα και το υπουργείο υγείας προωθεί σχεδιασμούς, όπως δικαστικά ψυχιατρεία (άρθρο 69), «ήσυχια δωμάτια» απομόνωσης με κάμερες, υποχρεωτική θεραπεία κατ'οίκον ασθενών. Το «κλείσιμο των ψυχιατρείων» που προπαγανδίζουν (δεδομένης της ανυπαρξίας εναλλακτικών στον εγκλεισμό κοινοτικών υπηρεσιών και χρηματοδότησης), γίνεται στη λογική της κατάργησης και των περικοπών, εις βάρος των ασθενών, που γενικά μένουν ακάλυπτοι από την όποια φροντίδα και, σε πολλές περιπτώσεις, πέταγμα στο δρόμο όσων αδυνατούν οικονομικά να αντεπεξέλθουν. Επαληθεύεται ότι, ενώ η ασθένεια είναι διαταξική, η θεραπεία έχει αμείλικτο ταξικό πρόσημο.

Ειδικά στην ψυχική υγεία, τα γεγονότα μαρτυρούν την πλήρη διάλυση των υπηρεσιών της. Εδώ, η βαρβαρότητα μοιάζει να έχει γίνει καθεστώς και τον τελευταίο χρόνο μετράμε νεκρούς. Τρεις δεμένοι ασθενείς κάρκιναν το Σεπτέμβρη, ένας άλλος τραυματίστηκε θανάσιμα μετά από επίθεση άλλου πάσχοντα το Μάη, παιδιά δεμένα με μάντες και κλειδωμένα σε κλουβιά στο ΚΕΠΕ Λεχαιών, αυτοκτονία ασθενή στο Δαφνί καθώς και άλλοι «αόρατοι» θάνατοι που δεν τους μαθαίνει κανένας.

Σε αυτά τα περιστατικά, παρόλο που το ζήτημα των τραγικών ελλείψεων σε προσωπικό μπορεί να αποβεί μοιραίο, αυτό που ευθύνεται είναι το ψυχιατρικό σύστημα της καταστολής μέσω των καθηλώσεων και των ψυχοφαρμάκων. Και ενώ οι πολιτικές των τελευταίων χρόνων εντείνουν τη βαρβαρότητα, αυτή βασίζεται στην κυρίαρχη ψυχιατρική θεώρηση και πρακτική που έχει πάρει σαφή θέση στην πλευρά της εξουσίας, για την καταστολή, τον έλεγχο και τελικά τη δημόσια τάξη.

Όσοι κρίνονται ως απροσάρμοστοι, μη κανονικοί, αντισυμβατικοί, «διαφορετικοί» χαρακτηρίζονται όλο και περισσότερο ως «επικίνδυνοι» από την κυρίαρχη ψυχιατρική - το ίδιο όπως, αντίστοιχα, οι μετανάστες, όσοι αμφισβητούν την κατεστημένη πολιτική εξουσία κλπ. Όλοι αυτοί κατασκευάζονται ως οι «επικίνδυνες κοινωνικές ομάδες». Και στο χώρο της λεγόμενης Ψυχικής Υγείας, τη συνέχεια την αναλαμβάνουν το ψυχιατρικό κατεστημένο, οι φαρμακοβιομηχανίες, οι ΜΚΟ, οι εταιρίες φύλαξης, τα ιδιωτικά συμφέροντα.

Έχει δημιουργηθεί, κάτω από αυτό το πρίσμα πειθάρχησης και ελέγχου, ένας μηχανισμός όπου αντί για θεραπεία έχουμε φύλαξη - καταστολή και τελικά τον καθολικό έλεγχο στα κολαστήρια που ειρωνικά ονομάζονται ψυχιατρεία. Ο ασθενής χάνει την ανθρώπινη υπόστασή του. Μέσω ενός νομικού κυκεώνα, τίθεται ουσιαστικά εκτός νόμου. Γίνεται έρμαιο στις διαθέσεις, πειραματισμούς, συμφέροντα, όμηρος του ψυχιατρικού κατεστημένου και των ψυχιάτρων που το υπηρετούν. Μια κατάσταση που συνεχίζεται και μετά την έξοδο από το νοσοκομείο, στιγματισμένος πολλές φορές εφ' όρου ζωής.

Το νοσηλευτικό προσωπικό και όλοι οι εργαζόμενοι στα ψυχιατρεία και σε όλες τις υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας, πιεσμένοι και στα όρια της εξουθένωσης (2-3 άτομα για 40-50 ασθενείς, εξαντλητικό ωράριο κτλ) ωθούνται και συχνά εξαναγκάζονται να λειτουργούν σαν γρανάζια και εκτελεστικά όργανα μιας απάνθρωπης ψυχιατρικής, την οποία (με τεράστια ευθύνη των σωμάτων τους) αδυνατούν να αμφισβητήσουν, φτάνοντας συχνά στο σημείο να την υιοθετούν ως τη μόνη ενδεδειγμένη και δυνατή προσέγγιση. Οι καθηλώσεις, το δέσιμο και η καταστολή γίνονται καθημερινότητα όχι μόνο για όσους θεωρούνται «επικίνδυνοι» αλλά, εν δυνάμει, για όλους. Στο πόρισμα μάλιστα για τη φωτιά, ενώ καταγράφονται πλήθος λάθη, παραλείψεις, ελλείψεις, το προφανές, ότι δηλαδή κανένας δε θα πάθαινε τίποτα αν δεν ήταν δεμένος, δεν εξετάζεται καν.

Η αδιαφορία, ο ατομικισμός, η ιδιώτευση που κυριαρχούν στην κοινωνία, αναπαράγουν το μηχανισμό αυτό, με αποτέλεσμα την υποκριτική αδιαφορία για το τι γίνεται πίσω από τις κλειδωμένες πόρτες, αρκεί να είναι οι «επικίνδυνοι» μακριά.

Για εμάς, το ζήτημα είναι το Ξεπέραςμα των ψυχιατρείων και η αποϊδρυματοποίηση, με ενεργό, πρωταγωνιστικό ρόλο της κοινωνίας, των επαγγελματιών ψυχικής υγείας, καθώς και των άμεσα ενδιαφερόμενων. Για την αλλαγή της κουλτούρας και της ιδρυματικής συμπεριφοράς, την κατάργηση της χρήσης βίας, των καθηλώσεων, της φαρμακοκαταστολής και των απομονώσεων, ως μορφής θεσμικής επιβολής της Ψυχιατρικής. Αυτό σημαίνει αντικατάσταση και υπέρβαση των ιδρυμάτων από ένα ολοκληρωμένο κοινοτικό δίκτυο τομεοποιημένων υπηρεσιών. Σημαίνει ικανοποιητικές συνθήκες εργασίας και αποδοχών, καθώς και κατοχύρωση των κεκτημένων των εργαζομένων. Σημαίνει εξατομικευμένη απάντηση στις ιδιαίτερες ανάγκες του καθενός ασθενή, πλήρη και έμπρακτο σεβασμό των δικαιωμάτων του και της αξιοπρέπειάς του, αναγνώρισή του ως ισότιμου συνομιλητή σε όλη τη θεραπευτική διαδικασία. Σημαίνει εξάλειψη της οποιασδήποτε είδους ιδιωτικής επιχειρηματικότητας από την ψυχική υγεία. Παραδείγματα προς αυτή την κατεύθυνση της αποϊδρυματοποίησης υπάρχουν στην Ελλάδα, αλλά και στο εξωτερικό.

Ωστόσο, η υπέρβαση και η αλλαγή της κυρίαρχης ψυχιατρικής μεθοδολογίας δεν είναι μία απόφαση που θα παρθεί κεντρικά, αλλά θα οργανωθεί από όλους όσοι έχουν εμπλακεί στη διαδικασία μετασχηματισμού της, και εντέλει από όλους τους αγωνιζομένους ενάντια στην καπιταλιστική βαρβαρότητα.

Συντονισμός συλλογικοτήτων ενάντια στην ψυχιατρική βαρβαρότητα

Ανοιχτή Λαϊκή Συνέλευση Περιστερίου

Αυτοδιαχειριζόμενος Κοινωνικός Χώρος Pasamontaña

Ιατρείο Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ιλίου

Κοινωνικός Χώρος για την Υγεία

Πρωτοβουλία για ένα Πολύμορφο Κίνημα στην Ψυχική Υγεία

Συνέλευση Αδιαμεσολάβητης Δράσης ΒΠΚΖ